

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра управління та експертизи товарів

Затверджено

на засіданні кафедри управління

та експертизи товарів

економічного факультету

Львівського національного університету імені

Івана Франка

(протокол №3 від 07.07.2021 р.)

В.о. завідувача кафедри доц. Павлишин М.Л.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

ВК7.1 «ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»,

що викладається в межах ОПП «Менеджмент»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 073 «Менеджмент»

СИЛАБУС
з дисципліни
«ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Назва курсу	“ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ”
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Джорджа Вашингтона 5а, кафедра управління та експертизи товарів, аудиторія <u>106</u>
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра управління та експертизи товарів
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 “Управління та адміністрування”; 073 “Менеджмент”
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна
Семестр	4
Форма навчання	Денна / Заочна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Викладач	Гарасимлюк Марія Володимирівна , кандидат економічних наук, доцент кафедри управління та експертизи товарів економічного факультету
Контактна інформація викладача (-ів)	Профайл викладача курсу: https://econom.lnu.edu.ua/employee/herasyliuk-mariia-volodymyrivna Електронна пошта mariia.harasyliuk@lnu.edu.ua
Консультації з питань вивчення дисципліни	Щопонеділка, 15.00-16.00 год. (м. Львів, вул. Джорджа Вашингтона 5а кафедра управління та експертизи товарів, аудиторія <u>106</u>)
Мова викладання	Українська
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/praktychna-psykh...-073-menedzhment

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>«Практична психологія» для студентів зазначеного напрямку є вибірковою дисципліною, яка забезпечує формування умінь, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою.</p> <p>Дисципліна вивчається на основі базової загальноєкономічної та правової підготовки студентів, має міждисциплінарний характер і базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді інших сфер суспільної діяльності – економіки, аналізу, психології.</p> <p>Методика вивчення курсу базується на синтезі лекцій, практичних, семінарських занять, які передбачають аналіз конкретних ситуацій.</p>
<p>Мета дисципліни</p>	<p>Метою викладання дисципліни «Практична психологія» є - розкриття психологічних аспектів управлінських відносин, котрі функціонують у процесі міжособистісної і міжгрупової взаємодії людей, залучених у трудову діяльність. Її досягнення передбачає ознайомлення студентів з загальною парадигмою, концепціями та науковими школами у галузі психології управління та прийомами використання методичного інструментарію цієї галузі в практичній діяльності.</p> <p>Завданнями вивчення курсу полягають у озброєнні студентів - майбутніх фахівців такими здобутками сучасної психологічної науки, які б сприяли їх професійному становленню, а також самоактуалізації та самореалізації: сприяти формуванню позитивних якостей особистості студента, розширенню його світогляду, впевненості та свідомості; озброїти студента основами психологічних знань – методологічних принципів психології, категоріального і понятійного апарату, сприяти формуванню у студентів вмінь та навичок застосовувати отримані теоретичні знання у майбутній практичній діяльності.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Березовська Л.І., Юрков О.С. Психологія діяльності. Психологія праці як складова частина психології діяльності: навч.-методичний посібник. – Мукачево: МДУ, 2014. – с.10 – 23. 2. Карамушка Л. М. Психологія управління: навч. посібник. – К.: Міленіум, 2003. – с.7 -39. 3. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: навч. посібник. – К.: Академвидав, 2003. – с.9 -54. 4. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. / В.С. Савельєва . – К.: В.Д. Професіонал, 2015. – с.6 -17. 5. Сергієнко Л.П. Основи наукових досліджень у психології. Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Професіонал», 2009. – с.36 – 61. 6. Стадник В.В. Менеджмент: Підручник. Вид 2-ге. вип. доп. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К.: Академвидав, 2007. – с.8 -26. 7. Юрков О.С. Психологія управління: Опорний конспект. / О.С. Юрков, Т.Ю. Бубряк. – Мукачево:МДУ, 2013. – с.3 -16. 8. Юрков О.С. Психологія праці та інженерна психологія: Навчально-методичний посібник. – Мукачево: МДУ, 2012. – с.12 – 19 <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Гірняк О.М. Менеджмент: теоретичні основи і практикум: Навчальний посібник. / О.М. Гірняк, П.П. Лозановський. – К.: «Магнолія плюс», Львів: Новий світ – 2000», 2003. – 336 с. 10. Гірняк О.М. Менеджмент: Підручник. / О.М. Гірняк, П.П. Лозановський. – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 353 с. 11. Єрмошенко М.М. Менеджмент: Навчальний посібник. / М.М. Єрмошенко, С.А. Єрокін, О.А. Стороженко. – К.: Національна академія управління, 2006.

	<p>– 656 с.</p> <p>12. Кулініч І.О. Психологія управління: Навчальний посібник. / І.О. Кулініч. – К.: Знання, 2008. – 292 с.</p> <p>13. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: Підручник, Вид. 2-ге , випр, доп./ О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К.:Академвидав, 2007. – 464 с.</p> <p>14. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. / В.С. Лозниця. – К.: ТОВ «УВЛК Екс. Об.»,2001. – 512 с.</p> <p>15. Мельник Л.П. Психологія управління: Курс лекцій./ Л.П. Мельник. – К.: МАУП, 2015. – 176 с.</p> <p>16. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник./ Л.Е. Орбан-Лембрик. –К.: Академвидав, 2005. – 448 с.</p> <p>17. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навчальний посібник./ Г.В. Осовська. – К.: «Кондор», 2003. – 556 с.</p> <p>18. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва: Навчальний посібник. Вид. – 3-ге, випр, доп. / Ю.Ф. Пачковський. – К.: Каравелла, 2012. – 416 с.</p> <p>19. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів. – Х.: Прапор, 2009. – 672 с.</p> <p>20. Сарапупова Є.Г. Психологія управління: Навчальний посібник./ Є.Г. Сарапупова, П.С. Єщенко. – К.: Університет «Україна», 2006. – 144 с.</p> <p>21. Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів./ За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Дубічинського. – Х.: ВД «Школа», 2009. – 832 с.</p> <p>22. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник./ Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2005. – 608 с.</p> <p>23. Ходаківський Є.І. Психологія управління: Навчальний посібник./ Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар; За ред. Ходаківського Є.І. – К.: ЦУЛ, 2008. – 608 с.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <p>1. Законодавство України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua</p> <p>2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua</p> <p>3. Репозитарій ЛДУФК. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/</p> <p>4. Базова та допоміжна література розміщена в електронній бібліотеці на інтернет-ресурсі: www.psytopos.lviv.ua http://www.psy.msu.ru, http://psylib.kiev.ua/; www.psychology.net.ru; www.openweb.ru; www.myword.ru http://lib.pu.if.ua.</p> <p>5. http://hklib.npu.edu.ua/- Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.</p> <p>6. http://www.koob.ru/- електронна бібліотека «Куб».</p> <p>7. http://upsihologa.com.ua/- портал професійних психологів України «У психолога».</p>
Обсяг курсу	28 годин аудиторних занять, з них 14 години лекцій, 14 годин практичних занять. 62 години самостійної роботи .
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення дисципліни студенти будуть знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) предмет, об'єкт, завдання, структуру, методи, історію і сучасний стан практичної психології управління; 2) основні положення психології особистості керівника та організації в управлінні; 3) психологічний зміст функції мотивування; 4) психологічні аспекти управлінських рішень; 5) основні форми ділового спілкування. <p>вміти :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) орієнтуватись у основних теоретичних концепціях провідних вітчизняних та зарубіжних вчених в області практичної психології управління;

	<p>2) здійснювати пошук нових джерел та каналів інформації, планувати та систематизувати зібраний самостійно матеріал для розкриття певного питання, теми чи проблеми (в усній, письмовій чи комбінованій формі);</p> <p>3) застосовувати принципи сучасного управлінського мислення до аналізу конкретних ситуацій в управлінні, наявних суперечностей і проблем;</p> <p>4) виокремлювати психологічні особливості управлінської діяльності;</p> <p>5) проводити психологічні та соціально-психологічні дослідження проблем розвитку особистості керівника та організації;</p> <p>6) використовувати форми ділового спілкування як засіб управлінського впливу.</p>
Ключові слова	Методологія діяльності; порівняльний аналіз; практична психологія; психологія.
Формат курсу	Денний/заочний Проведення лекцій, практичних, семінарських занять, консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	<p>1. Загальні засади практичної психології управління.</p> <p>2. Історія і сучасний стан практичної психології управління.</p> <p>3. Психологія особистості керівника.</p> <p>4. Психологія організації в управлінні.</p> <p>5. Психологічний зміст функції мотивування.</p> <p>6. Психологічні аспекти управлінських рішень.</p> <p>7. Психологія ділового спілкування .</p>
Підсумковий контроль, форма	Формами поточного контролю при вивченні навчальної дисципліни є практичні заняття, тестування, презентації виконаних завдань та досліджень. Формами підсумкового контролю є підсумковий модульний контроль та залік.
Пререквізити	Основою для вивчення дисципліни «Практична психологія» є «Менеджмент», «Педагогіка», «Психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: навчальна дискусія, лекції-візуалізації, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекція (оглядова/тематична); - практичні (презентація/дискусія /метод кейс-стаді/робота в малих групах).
Необхідні обладнання	Мультимедійний пристрій, фліпчарт, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні / самостійні / модулі 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів. - залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Перескладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних</p>

	<p>робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література надається викладачем виключно в освітніх цілях, без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання літературних джерел, яких немає серед рекомендованих</p>
<p>Питання на залік</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте поняття «психологія управління», «об'єкт психології управління», «предмет психології управління». 2. Визначте завдання і структуру практичної психології управління. 3. Охарактеризуйте взаємозв'язки практичної психології управління з іншими дисциплінами. 4. Яким є співвідношення між методологією, методологічними принципами та методами дослідження в психології управління? 5. Охарактеризуйте принципи дослідження практичної психології управління. 6. Визначте загальнонаукові методи дослідження. 7. Охарактеризуйте психологічні методи вивчення особистості в системі управління. 8. Поясніть основні положення соціально-психологічних методів вивчення груп в структурі управління. 9. Охарактеризуйте методи психологічного аналізу управлінської діяльності. 10. Який внесок українських мислителів у процес зародження психології управління? 11. Охарактеризуйте сучасні концепції управління. 12. У чому виявляється специфіка розвитку зарубіжної та вітчизняної психології управління. 13. Охарактеризуйте психологічні типи керівників. 14. Які особисті риси людини формують ефективного керівника (лідера). 15. Розкрийте особливості впливу факторів зовнішнього середовища на організацію. 16. Охарактеризуйте на конкретних прикладах вплив факторів зовнішнього середовища на організацію. 17. Розкрийте фактори внутрішнього середовища організації та розкрийте взаємозв'язки між ними. 18. Назвіть чинники, що впливають на ефективність роботи групи. 19. Що таке «людський фактор»? У яких наукових школах досліджувався цей феномен? 20. Охарактеризуйте такі чинники впливу на ефективність роботи групи, як чисельність, склад і стабільність групи. 21. Дати визначення понять: мотив, мотивація, мотивування, стимул. Вкажіть відмінності між поняттями «мотив» і «стимул». 22. Охарактеризуйте модель мотивування через потреби. 23. Які теорії належать до теорій змісту мотивування? 24. Які теорії належать до процесних теорій мотивування? 25. Охарактеризуйте основні положення теорії ієрархії потреб А. Маслоу. 26. Охарактеризуйте вимоги до рішень, типові помилки та причини не виконання рішень.

	<p>27. Як класифікують управлінські рішення?</p> <p>28. Назвіть переваги та недоліки групових рішень.</p> <p>29. Охарактеризуйте фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень.</p> <p>30. Охарактеризуйте етапи процесу розробки, організації і контролю виконання рішень.</p> <p>31. Назвіть форми доведення рішень до виконавців.</p> <p>32. У чому полягає сутність спілкування? Чим відрізняється ділове спілкування від побутового?</p> <p>33. Охарактеризуйте види управлінського впливу.</p> <p>34. Які чинники впливають на ефективність управлінського впливу.</p> <p>35. У чому полягають переваги і недоліки телефонної розмови порівняно з безпосереднім спілкуванням?</p> <p>36. З'ясуйте основні етапи підготовки і ведення телефонної розмови.</p> <p>37. Охарактеризуйте бесіду як форму ділового спілкування.</p> <p>38. Охарактеризуйте наради, збори як форми ділового спілкування.</p> <p>39. Яка роль ділових переговорів у життєдіяльності організації?</p> <p>40. Охарактеризуйте види переговорів.</p> <p>41. Охарактеризуйте етапи ведення переговорів.</p>
Опитування	Опитування проводиться на практичних заняттях у вигляді есе, вирішення кейсу, тестових завдань, доповідей та презентацій.

**ДОДАТОК
СТРУКТУРА КУРСУ**

Тиж-день / год.	Тема, короткі тези	Форма заняття	Матеріали	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання самостійної роботи, год	Термін виконання
1-2 / 2 год.	Тема 1. Загальні засади психології управління. 1.1. Сутність, види, функції управління. Управління як процес. 1.2. Психологія управління як галузь психологічної науки.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	1, 2,3,4	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	2 тижень
1-2 / 2 год.		Семинар				
.						
3-4 / 2 год.	Тема 2. Історія і сучасний стан психології управління. 2.1 Зародження і розвиток психології управління в лоні філософії. 2.2 Формування психологічних знань про управління в теорії управління та в сфері філософії. 2.3 Становлення і розвиток зарубіжної психології управління. 2.4 Становлення і розвиток вітчизняної психології управління.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	2,14,15,20	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	4 тижень
3-4 / 1 год.		Семинар				
3-4 / 1 год.		Практичне заняття: дискусія, групова робота				
5-6 / 2 год.	Тема 3. Психологія особистості керівника. 3.1. Керівник(лідер) як об'єкт психологічного дослідження. 3.2. Психологічні типи керівників. 3.3. Концепції (теорії) та типологія лідерства. 3.4. Стили керівництва. 3.5. Статтево-гендерний аспект проблеми в управлінні.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	1-5, 8-10, 12-17	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	6 тижень
5-6 / 2 год.		Семинар				
7 / 2 год.	Тема 4.. Психологія організації в управлінні. 4.1. Сутність, функції, ознаки та класифікація організацій. 4.2. Організація як система. Фактори впливу на організацію.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	6,7,8,18	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання;	7 тижень

7 / 2 год.	4.3. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. 4.4. Чинники, що впливають на ефективність роботи групи.	Практичне заняття: дискусія, групова робота			виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	
8-9 / 2 год.	Тема 5. Психологічний зміст функції мотивування. 5.1. Сутність і теоретико-прикладні засади мотивування. 5.2. Теорії мотивації індивідів в організації. 5.3. Система мотивації працівників на підприємстві.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	10,11,14,23	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	9 тижень
8-9 / 2 год.		Семінар				
10-11 / 2 год.	Тема 6. Психологічні аспекти управлінських рішень. 6.1 Теоретичні основи рішень. 6.2 Місце людського фактора у процесі прийняття рішень. 6.3 Процес розробки рішень. Організація і контроль виконання рішень.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	3,4,7,23	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	11 тижень
10-11 / 2 год.	6.4 Евристичні методи розробки та прийняття рішень.	Практичне заняття: дискусія, групова робота				
12-13 / 2 год.	Тема 7 Психологія ділового спілкування. 7.1 Ділове спілкування як засіб управлінського впливу. 7.2 Форми ділового спілкування.	Лекція	Презентація, методичні рекомендації	6,7,9,11,12	Опрацювання лекційного матеріалу; вивчення питань, для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять, контрольних робіт та інших форм поточного контролю. 4 год.	13 тижень
12-13 / 2 год.		Семінар				